

Landbruksdepartementet,
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Vår ref.:
2003/06075-3 KES

Arkiv:
311

Deres ref.:

Dato:
25.06.2004

Høringsuttalelse - Odelslovutvalgets innstilling NOU 2003:26 om odels- og åseteretten.

Nord-Trøndelag fylkeskommune ved Fylkesrådet avgir denne uttalelse til odelslovutvalgets innstilling:

I.

Uttalelse til odelslovutvalgets vurderinger og forslag etter opprinnelig mandat, dvs at odelsloven videreføres :

Fylkesrådet viser til de enkelte vurderinger gjort i vedlagt saksdokument.

Fylkesrådet støtter i hovedsak de forslag til endringer, forenklinger og klargjøringer framsatt av odelslovutvalgets flertall ved hvert spørsmål.

Når det gjelder forslag om arealgrenser i § 2, støtter fylkesrådet mindretallets alternative forslag på 30 da jordbruksareal eller 500 da produktivt skogsareal.

Fylkesrådet støtter også mindretallets forslag i § 8 om begrensning av odelskretsen.

I spørsmålet om den lovmessige forankring av bo- og driveplikten støtter fylkesrådet at denne er hjemlet i både odelslov og konsesjonslov slik som i dag.

Fylkesrådet vil særlig vektlegge odelslovens betydning for kvinnes delaktighet og stilling i landbruket både som eiere og drivere av landbrukseiendommer.

De foreslåtte endringer og klargjøringer vil etter fylkesrådets syn bidra til å redusere konfliktnivå og uenigheter som dagens lov kan ha skapt. Odelslovutvalget har med sitt forslag oppfylt oppgaven med bringe loven i samsvar med gjeldende landbrukspolitiske målsettinger.

II:

Uttalelse til odelslovutvalgets vurdering og forslag etter tilleggsmandat:

Bør odelsrettsinstituttet opprettholdes eller avvikles?

Fylkesrådet støtter flertallets syn og mener odelsloven også framover vil bidra med ønskede virkninger både i næringen og samfunnet.
Loven bør videreføres.

Steinkjer 25. juni 2004.

Alf Daniel Moen
fylkesrådsleder.

Susanne Bratli
fylkesråd for næring, samferdsel og miljø.

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

- Fylkesrådet viser til NOU 2003: 26 "Om odels- og åseteretten" avgitt av Odelslovutvalget 23. oktober 2003 og til høringsbrev fra Landbruksdepartementet av 13. november 2003.
- Fylkesrådet vil understreke den betydning odelsloven har hatt for utviklingen av et aktivt og allsidig landbruk over hele landet. Loven har sikret en variert struktur med sjøleieende bønder i tradisjon og kultur for å holde arealer og drift i hevd.
- Fylkesrådet avgir denne uttalelse til odelslovutvalgets innstilling:

I.

Uttalelse til odelslovutvalgets vurderinger og forslag etter opprinnelig mandat, dvs at odelsloven videreføres :

Fylkesrådet viser til de enkelte vurderinger gjort i vedlagt saksdokument.

Fylkesrådet støtter i hovedsak de forslag til endringer, forenklinger og klargjøringer framsatt av odelslovutvalgets flertall ved hvert spørsmål.

Når det gjelder forslag om arealgrenser i § 2, støtter fylkesrådet mindretallets alternative forslag på 30 da jordbruksareal eller 500 da produktivt skogsareal.

Fylkesrådet støtter også mindretallets forslag i § 8 om begrensning av odelskretsen.

I spørsmålet om den lovmessige forankring av bo- og driveplikten støtter fylkesrådet at denne er hjemlet i både odelslov og konsesjonslov slik som i dag.

Fylkesrådet vil særlig vektlegge odelslovens betydning for kvinnenes delaktighet og stilling i landbruket både som eiere og drivere av landbrukseiendommer.

De foreslåtte endringer og klargjøringer vil etter fylkesrådets syn bidra til å redusere konfliktnivå og uenigheter som dagens lov kan ha skapt. Odelslovutvalget har med sitt forslag oppfylt oppgaven med bringe loven i samsvar med gjeldende landbrukspolitiske målsettinger.

II:

Uttalelse til odelslovutvalgets vurdering og forslag etter tilleggsmandat: Bør odelsrettsinstituttet opprettholdes eller avvikles?

Fylkesrådet støtter flertallets syn og mener odelsloven også framover vil bidra med ønskede virkninger både i næringen og samfunnet.

Loven bør videreføres.

Sammendrag

Odelslovutvalget har ut fra sitt mandat, gjennomført en grundig og omfattende gjennomgang av odels- og åseteretten. Utvalget foreslår flere klargjøringer, forenklinger og endringer i loven for å bringe odelsretten i samsvar med de landbrukspolitiske målsettinger i St.meld. nr. 19 (1999 – 2000) og i Innst. S. nr. 167 (1999 – 2000).

Et klart flertall i utvalget konkluderer med at odelsloven også fremover vil ha en overvekt av gunstige landbrukspolitiske og samfunnsmessige effekter og anbefaler at odelsloven videreføres.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesråden vil først understreke odelslovens betydning for det landbruk vi kjenner også her i Nord-Trøndelag, en næring preget av variert struktur og lokalt eierskap med tradisjon for å utvikle og forbedre drift og eiendom.

Fylkesrådet støtter i hovedsak de forslag til endringer, forenklinger og klargjøringer framsatt av odelslovutvalgets flertall ved hvert spørsmål.

Når det gjelder forslag om arealgrenser i § 2, støtter fylkesrådet mindretallets alternative forslag på 30 da jordbruksareal eller 500 da produktivt skogsareal.

Fylkesrådet støtter også mindretallets forslag i § 8 om begrensning av odelskretsen.

Dagens § 8 med en forholdsvis vid odelskrets har gitt eksempler på uheldig bruk av loven med konfliktsituasjoner til følge. Bl.a. er det eksempel på at en fjern odelsberettiget har gått inn og brukt sin odelsrett i et eierskifte til fordel for en ikke berettiget. Til tross for at mindretallets forslag med en sanering av odelskretsen også vil kunne gi enkelte urimelige utslag, vil fylkesrådet totalt sett støtte dette forslaget.

I spørsmålet om den lovmessige forankring av bo- og driveplikten støtter fylkesrådet at denne er hjemlet i både odelslov og konsesjonslov slik som i dag.

Fylkesrådet vil særlig vektlegge odelslovens betydning for kvinnenes delaktighet og stilling i landbruket både som eiere og drivere av landbrukseiendommer.

De foreslåtte endringer og klargjøringer vil etter fylkesrådets syn bidra til å redusere konfliktnivå og uenigheter som dagens lov kan ha skapt. Odelslovutvalget har med sitt forslag oppfylt oppgaven med bringe loven i samsvar med gjeldende landbrukspolitiske målsettinger.

I spørsmålet gitt i landbruksministerens tilleggsmandat til utvalget om odelsloven med unntak av åseteretten bør opprettholdes eller avvikles, vil fylkesråden støtter flertallets syn og mener odelsloven også framover vil bidra med ønskede virkninger både i næringen og samfunnet. Loven bør videreføres.

Steinkjer, 14. juni 2004

Susanne Bratli
fylkesråd for næring, samferdsel og miljø.

Saksutredning for fylkesrådet

Hjemmel/referanse for saken:

NOU 2003: 26.

Høringsbrev av 13.11.03

Ingen vedlegg

Utredning

Innledning/bakgrunn:

Odelslovutvalget har 23.oktober 2003 lagt fram NOU 2003: 26 "Om odels- og åseteretten". Høringsbrev av 13.11.03 inviterer til uttalelser innen 01.07.04.

Utvalget og dets mandat:

Odelslovutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 18. september 2001 med denne sammensetning:

Professor Thor Falkanger, Bærum (leder)
Bonde Kirsten I. Værdal, Inderøy (nestleder)
Advokat Trine Buttingsrud Mathiesen, Jevnaker
Student Maren Hersleth Holsen, Eidsberg
Gårdbruker Lars Kveberg, Stor- Elvdal
Bonde Torstein Amund Opdahl, Grue
Fylkesordfører Merethe Storødegård, Stjørdal
Landbruksdirektør i Oppland Maj-Brit Svastuen, Sel

Rådgiver i Landbruksdepartementet Erlend S. Daling, (sekretær)

Utvalget fikk ved oppnevningen i mandat å evaluere odelslovgivningen og foreslå eventuelle lovendringer i forhold til de landbrukspolitiske målsettinger i Stortingsmelding nr 19 (1999 – 2000) og i Innst. S. Nr. 167 (1999 – 2000).

Næringskomiteen har i sin innstilling pekt på at utvalget særlig skal vurdere:

- Om kretsen av odelsberettigede bør innskrenkes
- Om løsningsfristen bør bli kortere
- Virkningen av odelsloven for kvinners situasjon i landbruket.

Utvalget fikk 2. april 2004 i tilleggsmandat av landbruksministeren å vurdere om odelsretten med unntak av åseteretten skal opprettholdes eller avvikles.

Historikk og sammenligninger med andre land.

Intensjonen og innholdet i odelsretten finnes i gamle lovverk som landskapslovene på 1000-tallet, Magnus Lagabøtes landslov av 1274 og Christian IV 's Norske Lov av 1604.

I 1814 ble odelsretten forankret i grunnlovens § 107: "Odels- og Aasæderetten maa ikke ophæves-". Dette styrker odelslovens stilling ved at den ikke kan oppheves uten grunnlovsendring. Dette reddet loven i 1857 da et forslag om opphevelse hadde flertall i Stortinget. Dette flertallet var ikke tilstrekkelig stort, og loven ble berget.

I 1974 ble loven revidert etter et langt arbeide i Sivilløvbokutvalget med likestillingen mellom kvinner og menn som en vesentlig endring.

Island, Færøyene, Sveits, Østerrike og Tyskland er eksempel på land som har regler for omsetning av landbrukseiendommer som har større eller mindre fellestrekk med vår odels- og åseterett. Canada har et regelverk som mer er knyttet til formuesdisponering enn til arvegang.

Saksframstilling/problemstillinger:

Odelslovutvalgets utredning er omfattende. Denne gjennomgang vil berøre områder med betydning for de landbrukspolitiske målsettinger mandatet peker på samt de viktigste endringsforslag i innstillingen.

I:

Ut fra odelslovutvalgets vurderinger og forslag etter opprinnelig mandat, dvs at odelsloven videreføres :

Odelsretten og de landbrukspolitiske målsettinger:

Utvalget har ut fra mandatet vurdert noen forhold om odelsretten og dens betydning for de landbrukspolitiske målsettinger:

- Medfører odelsretten at bruk blir bedre drevet?
- Odelsrettens betydning for eiendoms- og driftsenheter.
- Odelsrettens betydning for bosetting og lokalt eierskap.
- Odelsrettens betydning for kvinners situasjon i landbruket.
- Odelsrettens betydning for rekrutteringen til landbruksyrket.
- Odelsrettens betydning for prisnivået på landbrukseiendommer.

For flere av disse områder er det vanskelig å klart angi odelslovens og odelsrettens betydning. I mange tilfeller er det andre forhold som sammen med odelsloven påvirker utviklingen. Det påvises på den ene siden for eksempel at det på bruk med odelsberettiget bruker er høyere utdanning og høyere næringsinntekt. Dette kan peke på at odelsloven har en positiv betydning for målsettinger og utvikling i landbruket. På den annen side kan odelsretten bidra til å opprettholde små eiendommer og vanskeliggjøre sammenslåing for å styrke næringsgrunnlaget i en større eiendom.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet mener at odelsloven med de endringer og klargjøringer som utvalget foreslår, vil ha en overvekt av positive bidrag til at landbrukspolitiske målsettinger kan nås.

Odelsloven har over svært lang tid bidratt til å motvirke storgodsoppsamling og sikret at gårdene i hovedsak drives av sjøleiende bønder med tradisjon og familieinteresse for å holde arealer og annet driftsapparat i hevd.

Fylkesrådet vil særlig peke på odelslovens betydning for kvinner i landbruket. En vurdering av dette ble som nevnt ovenfor, etterspurt av Næringskomiteen. Innstillingen påviser en klar økende andel kvinner blant de odelsberettigede overtakere etter lovendringen i 1974 (9% i 1969 og 22% i 1999 med en sannsynlig økning videre).

Likestilling mellom kjønnene som da ble innført i odelsloven, har klart bidratt til å styrke kvinnenes stilling i landbruket og dermed også styrket landbruket. Loven er og vil være en motvekt mot tradisjonelle holdninger som kunne favorisere en gutt til å få overta i en eierskiftesituasjon.

Vurdering av viktige endringsforslag:

Innstillingen er fra utvalgets side enstemmig med unntak av endringsforslagene knyttet til §§ 2, 8 og 27.

§ 1- grunnvilkår.

Utvalget foreslår her en endring som overlater til § 2 å definere hva som er odelsjord. ”Odelsrett kan hevdast til landbrukseigedom som nemnt i § 2”.

§ 2- arealkrav.

Hele utvalget vil heve nedre arealgrense for at en landbrukseiendom skal kunne bli odelsjord. Dette for å motvirke at odelsloven blir brukt til å skaffe seg småbruk hvor motivet er rimelig bosted eller fritidssted mer enn næringsformål. På samme vis ønsker forslaget å forebygge at små eiendommer solgt som tilleggsjord for å bedre arrondering og næringsgrunnlag, blir løst på odel ut fra motiv som nevnt ovenfor.

Flertallet (Falkanger, Buttingsrud Mathiesen, Storødegård, Opdahl og Svastuen) foreslår som hovedformulering at ”- ein eigedom blir rekna som odlingsjord når anten jordbruksarealet er minst 50 dekar eller det produktive skogarealet er minst 1000 dekar.”

Dette vil redusere antall bruk med odelsjord fra dagens 130 – 140.000 til 80 – 90.000

Mindretallet (Indgjerd Værdal, Hersleth Holsen og Kveberg) foreslår tilsvarende 30 dekar jordbruksareal eller 500 dekar produktivt skogsareal. Dette vil redusere antallet til 115 – 125.000 bruk. Mindretallet begrunner sitt forslag med de store forskjeller i eiendomsstruktur, topografi og klima utover landet. Med en sterk økning av arealgrensene vil mange steder en stor andel av landbrukseiendommene ikke bli odelsjord. Mindretallet mener en slik utvikling ikke er i samsvar med målet om et aktivt landbruk over hele landet. Odelslovens legitimitet som landbruks- og samfunnsmessig instrument sikres best ved at den omfatter størst mulig andel av bruk i aktiv drift.

Fylkesrådets vurdering:

Endringsforslagene i § 1 og § 2 sett i sammenheng gir en viktig klargjøring og konkretisering som vil redusere bruk av skjønn og antallet kostbare rettsprosesser. Dette vil styrke loven, dens formål, rolle og omdømme som landbrukspolitisk og rettsmessig instrument.

Det er i tillegg viktig at arealgrensene heves noe slik at en utelukker eiendommer som i hovedsak fremstår som bolig- eller fritidshus.

Ut fra odelslovens totale betydning for landbruket og ut fra landbrukets betydning i Nord-Trøndelag, foreslås det at fylkesrådet sin uttalelse har som formål å sikre en sterk og aktuell odelslov framover. Det foreslås derfor at fylkesrådet støtter mindretallets argumentasjon og forslag til arealgrenser.

§ 8 – odelslekten:

Dette berører et av punktene som Næringskomiteen ønsket særlig utdypet; om odelskretsen bør innskrenkes.

Utvalgets flertall (Falkanger, Indgjerd Værdal, Kveberg, Opdahl og Svastuen) er kommet til at dagens §8 i de fleste tilfeller er tilfredstillende og foreslår den videreført med noen endringer utenfor spørsmålet om odelskretsen.

Mindretallet (Buttingsrud Mathiesen, Hersleth Holsen og Storødegård) ønsker å redusere odelskretsen til personer der foreldrene har eid hele eiendommen.

Fylkesrådets vurdering:

Dagens § 8 med en forholdsvis vid odelskrets har gitt eksempler på uheldig bruk av loven med konfliktsituasjoner til følge. Bl.a. er det eksempel på at en fjern odelsberettiget har gått inn og brukt sin odelsrett i et eierskifte til fordel for en ikke berettiget. Til tross for at mindretallets forslag med en sanering av odelskretsen også vil kunne gi enkelte urimelige utslag, vil fylkesrådet totalt sett støtte dette forslaget.

§ 20 – overdragelse til annen enn best berettiget.

Innholdet i endringsforslaget er at personer med bedre odelsrett enn kjøper, av selger kan gis en frist på minst 2 måneder for å avklare om de vil gå inn i kjøpet, dvs bruke sin odelsrett. Denne fristen er i dagens lov 6 måneder.

Fylkesrådets vurdering:

Dette gir en viktig oppstramming av loven for å sikre framdrift i en salgsprosess. Dette pålegger en odelsberettiget å avklare sin interesse raskere enn i dag. Fylkesrådet merker seg og støtter at selger også kan gi denne svarfrist ved salg til en utenfor odelsrekken, altså til en ikke odelsberettiget.

§ 21 – når løsning er klart urimelig.

Innføring av denne bestemmelsen var en viktig endring i 1974. Dette gir selger mulighet til å fravike odelsrekkefølgen når ” – det vil være klart urimeleg om den eldre fekk drive den yngre bort”.

Dette betyr at odelsrekken kan fravikes når en med bedre odel reiser løsnings sak mot kjøper som har svakere odel eller ikke odel, men som har nærmere forhold til eiendommen gjennom utvist interesse eller utført arbeid.

Utvalget foreslår nå at dette også skal gjelde i en skiftesituasjon.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet støtter endringsforslaget.

§ 27 – om bo- og driveplikt.

Utvalget er her delt i spørsmålet om bo- og driveplikten skal være hjemlet i odelsloven eller i konsesjonsloven.

Fire medlemmer (Falkanger, Buttingsrud Mathiesen, Opdahl og Storødegård) ønsker å harmonisere bestemmelsene i odelslov og konsesjonslov ved at det i odelsloven kun henvises til bestemmelsene for bo – og driveplikt i konsesjonsloven.

Fire medlemmer (Indgjerd Værdal, Hersleth Holsen, Kveberg og Svastuen) mener det ikke er grunnlag for å endre § 27. De peker særlig på bo- og driveplikten som et sentralt virkemiddel i utviklingen av landbruket og et grunnleggende prinsipp i landbrukslovgivningen. Med bo- og driveplikten forankret i odelsloven med basis i Grunnloven, gir dette en helt annet rettslig forankring og lovmessig vern enn i en konsesjonslov i stadig endring.

Fylkesrådets vurdering:

Bo- og driveplikten er et så sentralt element for å nå målsettingene om et aktivt landbruk over hele landet og ikke minst i Nord-Trøndelag, at fylkesrådet ønsker bestemmelsen forankret i både odelslov og konsesjonslov.

Hvis det er sterkt ønske om en harmonisering og forenkling i forholdet mellom odelslov og konsesjonslov, bør det være slik at det i konsesjonsloven henvises til denne bestemmelse i odelsloven.

§ 34 - § 39 – ektefeller/samboere.

Som sentrale endringer her foreslår utvalget at personer i samboerskap gis like rettigheter som personer i ekteskap.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet støtter oppdateringen.

§ 40- foreldelse (preskripsjon) av odelsretten og løsningsfrist.

Fristen odelsberettigede skal ha til å gjøre sin rett gjeldende når en eiendom er solgt til en uten eller med dårligere odel, er flere ganger forkortet. Den var 5 år i 1821 og har vært 1 år siden siste endring i 1996.

Forkortelsen av fristen er gjort for å motvirke urimeligheten i at en kjøper må leve i usikkerhet for odelsløsning. Dette fører også til at nødvendige investeringer ofte vil utsettes.

Nå foreslår utvalget fristen satt til 6 måneder.

Fylkesrådets vurdering:

Sammen med annen forenkling av § 40, er dette et viktig endringsforslag. Dette vil gi en raskere avklaring om det vil reises sak om odelsløsning som vil være til særlig fordel for den som har kjøpt eiendommen. Seks måneder er også rimelig tid for den annen part til å bestemme seg og gjøre de nødvendige forberedelser i en slik sak.

§ 78 – full likestilling mellom kjønnene.

Ved utvalgets forslag fjernes nå de siste rester av diskriminering mellom kjønnene som har ligget i odelsloven. Videre sikres likestilling mellom egenfødte barn og adoptivbarn.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet støtter forslaget.

Fylkesrådets samlede vurdering av forslag til endringer i odelsloven ut fra odelsutvalgets opprinnelige mandat; dvs ut fra at loven videreføres:

Fylkesråden vil først understreke odelslovens betydning for det landbruk vi kjenner også her i Nord-Trøndelag, en næring preget av variert struktur og lokalt eierskap med tradisjon for å utvikle og forbedre drift og eiendom.

Fylkesrådet støtter i hovedsak de forslag til endringer, forenklinger og klargjøringer framsatt av odelslovutvalgets flertall ved hvert spørsmål.

Når det gjelder forslag om arealgrenser i § 2, støtter fylkesrådet mindretallets alternative forslag på 30 da jordbruksareal eller 500 da produktivt skogsareal.

Fylkesrådet støtter også mindretallets forslag i § 8 om begrensning av odelskretsen.

I spørsmålet om den lovmessige forankring av bo- og driveplikten støtter fylkesrådet at denne er hjemlet i både odelslov og konsesjonslov slik som i dag.

Fylkesrådet vil særlig vektlegge odelslovens betydning for kvinnenes delaktighet og stilling i landbruket både som eiere og drivere av landbrukseiendommer.

De foreslåtte endringer og klargjøringer vil etter fylkesrådets syn bidra til å redusere konfliktnivå og uenigheter som dagens lov kan ha skapt. Odelslovutvalget har med sitt forslag oppfylt oppgaven med bringe loven i samsvar med gjeldende landbrukspolitiske målsettinger.

II:

Ut fra odelslovutvalgets vurdering og forslag etter sitt tilleggsmandat: Bør odelsrettsinstituttet opprettholdes eller avvikles?

Odelslovutvalget fikk ved landbruksministerens brev av 2. april 2003 i tilleggsmandat ” å komme med en samlet anbefaling vedrørende spørsmålet om odelsloven med unntak av åsetesretten, bør opprettholdes eller avvikles”

I vurderingen av dette spørsmål er utvalget delt i et flertall på 6 (Indgjerd Værdal, Buttingsrud Mathiesen, Hersleth Holsen, Kveberg, Opdahl og Svastuen) som ønsker at odelsloven skal bestå mens et mindretall på 2 (Falkanger og Storødegård) mener den bør avvikles.

Mindretallet aksepterer at odelsloven har en rekke gunstige effekter. Hovedargumentet til mindretallet blir likevel at det brudd på likestillingsprinsippet som ligger i odelsloven i dag ved at loven ved fødsel gir noen personer fortrinn i forhold til andre, ikke kan aksepteres.

Flertallet er klar over at odelsloven har gitt enkelte uønskede virkninger. Flertallet fastslår imidlertid at odelsloven og åseteretten sammen har bidratt til å motvirke storgodsoppsamling og sikre lokalt eierskap til naturressurser og verdiskaping i landbruket. Odelsloven er etter flertallets mening med å sikre den veven av juridiske, økonomiske, sosiale og kulturelle forhold vi finner i norsk landbruk. Dette har innen familien bidratt til å sikre en tradisjon og kultur for å holde areal og drift i stadig bedre hevd. Ved å ta vekk odelsloven vil lovmessige rettigheter og forutsigbarhet raskt erstattes av kapitalmakt og mer kortsiktig søken etter fortjeneste.

I tillegg understreker flertallet den betydning odelsloven har for å fremme og sikre likestilling mellom kjønnene ved eierskifter i landbruket og dermed kvinnes stilling i næringen.

Flertallet mener at odelsloven gir flere og tyngre samfunnsmessige gunstige effekter enn ulemper og at loven totalt sett også i fremtiden vil være et viktig instrument for å sikre langsiktighet og stabilitet i landbruksnæringen.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet støtter flertallets syn og mener odelsloven også framover vil bidra med ønskede virkninger både i næringen og samfunnet.

Loven bør videreføres.

Konsekvenser

Som det fremgår mener fylkesrådet at en videreføring av odelsloven med de endringer og klargjøringer som er foreslått av odelslovutvalget, vil ha en overvekt av positive effekter for landbruk og lokalsamfunn. Dette vil ikke minst være tilfelle i Nord-Trøndelag med den sterke stilling og sentrale betydning landbruket har her i fylket.

Oppsummering/konklusjon:

Fylkesrådet støtter i hovedsak de forslag til endringer, forenklinger og klargjøringer framsatt av odelslovutvalgets flertall ved hvert spørsmål.

Når det gjelder forslag om arealgrenser i § 2, støtter fylkesrådet mindretallets alternative forslag på 30 da jordbruksareal eller 500 da produktivt skogsareal.

Fylkesrådet støtter også mindretallets forslag i § 8 om begrensning av odelskretsen.

Dagens § 8 med en forholdsvis vid odelskrets har gitt eksempler på uheldig bruk av loven med konfliktsituasjoner til følge. Bl.a. er det eksempel på at en fjern odelsberettiget har gått inn og brukt sin odelsrett i et eierskifte til fordel for en ikke berettiget. Til tross for at mindretallets forslag med en sanering av odelskretsen også vil kunne gi enkelte urimelige utslag, vil fylkesrådet totalt sett støtte dette forslaget.

I spørsmålet om den lovmessige forankring av bo- og driveplikten støtter fylkesrådet at denne er hjemlet i både odelslov og konsesjonslov slik som i dag.

Fylkesrådet vil særlig vektlegge odelslovens betydning for kvinnenes delaktighet og stilling i landbruket både som eiere og drivere av landbrukseiendommer.

De foreslåtte endringer og klargjøringer vil etter fylkesrådets syn bidra til å redusere konfliktnivå og uenigheter som dagens lov kan ha skapt. Odelslovutvalget har med sitt forslag oppfylt oppgaven med bringe loven i samsvar med gjeldende landbrukspolitiske målsettinger.

I spørsmålet gitt i landbruksministerens tilleggsmandat til utvalget om odelsloven med unntak av åseteretten bør opprettholdes eller avvikles, vil fylkesråden støtter flertallets syn og mener odelsloven også framover vil bidra med ønskede virkninger både i næringen og samfunnet. Loven bør videreføres.